

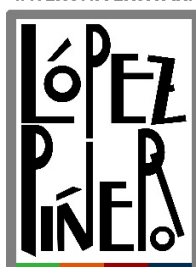
IHMC²

*BUTLLETÍ DE NOTÍCIES DE L'INSTITUT
INTERUNIVERSITARI LÓPEZ PIÑERO*

TARDOR 2022

INSTITUT
INTERUNIVERSITARI

Seu UV

SUMARI

- Presentació
- Investigació
- Grups d'investigació
- Congressos i seminaris
- Seminaris i presentacions
- Biblioteca
- Museu
- Exposicions
- Ensenyament i divulgació de les ciències
- Sabers en acció
- MOOC Història de la ciència
- Professors convidats i estudiants residents
- Màster i Doctorat
- Difusió i comunicació

PRESENTACIÓ

L'Institut Interuniversitari López Piñero és un centre de la Universitat de València dedicat a la investigació i la divulgació entorn dels estudis històrics i socials sobre la medicina, la tecnologia i la ciència. Disposa de programes propis de màster i doctorat en Història de la ciència i la comunicació científica. També desenvolupa nombroses activitats de divulgació científica (exposicions, cicles de cinema, etc.) i seminaris d'investigació. El centre està situat en un palau restaurat del segle XVIII ([Palau Cerveró](#)), on també estan ubicades la [Biblioteca Historicomèdica](#), amb una extraordinària col·lecció de recursos bibliogràfics, i la [col·lecció d'instruments](#) de la Universitat de València. Aquest edifici disposa de sales d'exposicions permanents i temporals.

El butlletí de notícies IHMC2 ofereix les activitats principals del centre per als mesos de tardor de 2022.

La informació actualitzada pot consultar-se en la nova pàgina web del centre més visual i dinàmica: <http://www.uv.es/ihmc>

El 30 de gener de 2017, el Consell de Govern de la Universitat de València, després d'un informe positiu, amb la qualificació màxima per part de l'agència avaluadora estatal (ANECA), va aprovar el tràmit per a la creació de *l'Institut Interuniversitari López Piñero*, un centre amb les universitats d'Alacant, Miguel Hernández d'Elx, València i Jaume I de Castelló. El centre va ser avaluat positivament per part de la Generalitat Valenciana en maig de 2018 i finalment el decret del DOGV el 21 de novembre de 2018 crea l'Institut Interuniversitari López Piñero d'Estudis Històrics i Socials, sobre ciència, tecnologia, medicina i medi ambient. L'acte d'inauguració oficial, celebrat el 15 de gener de 2020, va comptar amb la participació de la rectora de la UV, els equips directius de les diferents universitats i un ampli nombre de persones col·laboradores, a les quals agraïm el seu suport.

El centre continua donant suport a la recerca, el pensament crític, la innovació pedagògica, la igualtat d'oportunitats, la divulgació innovadora, i la conservació i l'estudi del patrimoni bibliogràfic i material relacionat amb la ciència, la tecnologia i la medicina.

PALAU DE CERVERÓ

Plaça Cisneros 4
46003 València

Tel. 963 926 229

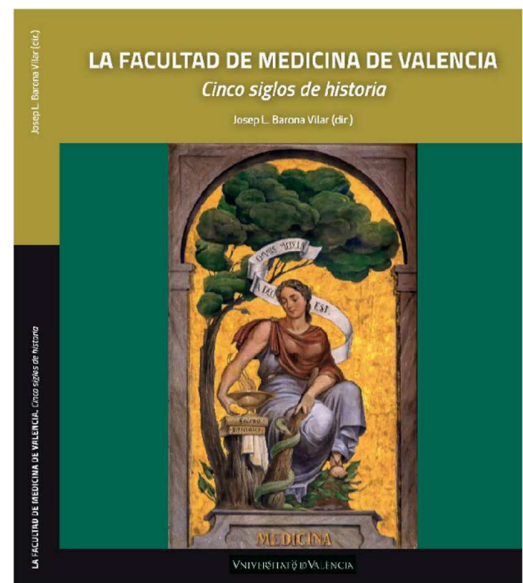
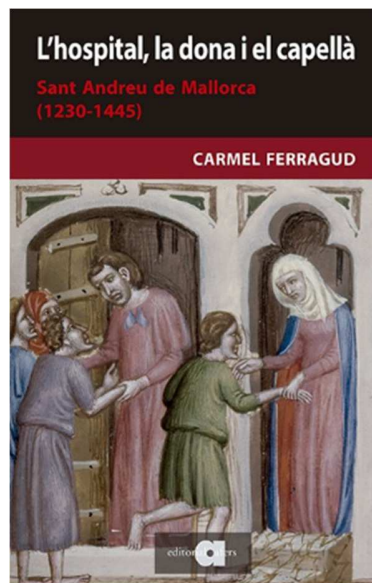
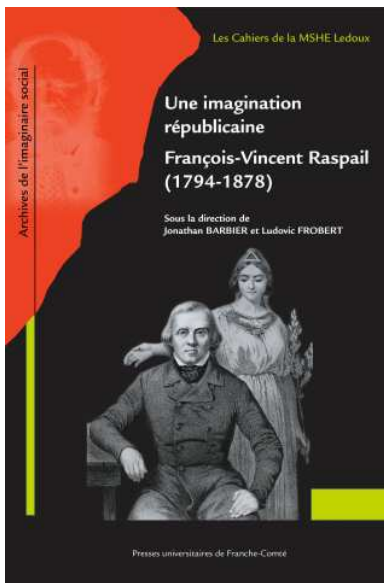
<http://www.instinterlp.org/>

INVESTIGACIÓ

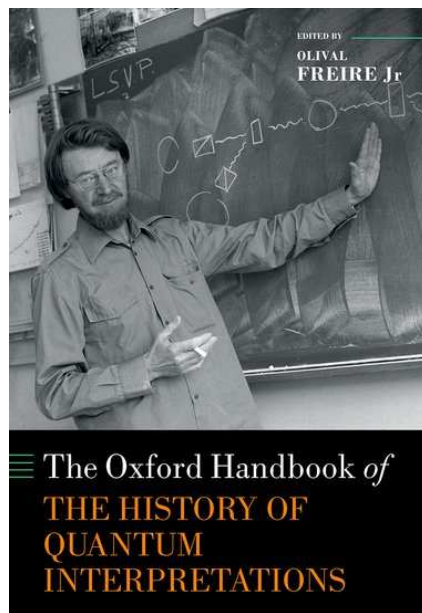
L'IILP desenvolupa investigació al voltant dels estudis històrics i socials sobre la medicina, la tecnologia i la ciència. Els seus membres publiquen habitualment llibres i treballs dins de revistes especialitzades, i formen part dels consells editorials d'algunes d'elles. També participen activament en congressos internacionals i organitzen jornades i conferències amb investigadors de tot el món. L'IILP disposa d'una xarxa de col·laboració molt àmplia amb altres universitats i centres d'investigació del nostre entorn i d'altres països. Fomenta l'intercanvi de professorat i estudiants dins de programes d'investigació i dona suport a tot tipus d'ajudes i beques per al foment de la investigació dins de les àrees esmentades. Qualsevol col·laboració dins d'aquest terreny pot ser consultada en la direcció del centre: ximo.guillem@uv.es. Dins de les publicacions recents del centre es troben:

- Barona, Josep Lluís, article en revista internacional: "International Food and Medical Relief. UNRRA (1943-47) and the New Global Order". *Food & History*, 20(2), 2022, 129-150
- Barona, Josep Lluís; Usos de la historia en tiempos de coronavirus. *Ayer: Revista de Història Contemporània*. 2021, Vol. 123 Issue 1, p. 325-342. 18p.
- Barona, Josep Lluís; "La facultad de Medicina de Valencia. Cinco siglos de Historia", 2021.
- Barona, J.L. "Nutritional Policies And International Diplomacy. The Impact of Tadasu Saiki and The Imperial State Institute of Nutrition (Tokyo, 1916-1945)" dins La Col·lecció 'European Food Studies' de l'editorial Peter Lang (Brussel·les, Frankfurt).
- Bertomeu Sánchez, José Ramón. 2022. «The Making of the Spanish Pesticide Industry During the Early Francoist Dictatorship: Experts, Autarky, Agnotology, and Fascism». Pp. 89-122 en *Pervasive Powers: The Politics of Corporate Authority*, editado por S. A. Aguiton, M.-O. Déplaud, N. Jas, E. Henry, y V. Thomas. New York, NY: Routledge.
- Bertomeu Sánchez, José Ramón. 2022. «2. Raspail, Orfila et les cercles vicieux de l'expertise». Pp. 39-61 en *Une imagination républicaine, François-Vincent Raspail (1794-1878), Les Cahiers de la MSHE Ledoux*, editado por J. Barbier y L. Frobert. Besançon: Presses universitaires de Franche-Comté (Nova edició a <http://books.openedition.org/pufc/20727>)
- Bertomeu Sánchez, José Ramón. 2022. «Estudiar la ignorancia». *Investigación y Ciencia*. Scilogs (<https://www.investigacionyciencia.es/blogs/ciencia-y-sociedad/90/posts/estudiar-la-ignorancia-20550>).

- Campos Martín, Natalia, “Clasificación y tipología de los Contratos (francés-español). Estudio de caso: le contrat de télétravailleur. Libro: Introducción a la traducción jurídica y jurada (francés-español) Editorial: 106163 - Comares S.L – S, 2020
- Ferragud, Carmel i Ricardo M. Olmos de León], "[Galenisme i medicaments en els sermons de sant Vicent Ferrer](#)", *Specula*, 1 (2021), 211-240.
- Ferragud, Carmel "Joan Aznar, de médico del hospital a prohombre de Alzira (Reino de Valencia) a finales de la Edad Media", dins Vicent J. Escartí i Rafael Roca (eds.), *En los márgenes de la historia: marginales y minorías*, Saragossa, Pórtico, 2021, pp. 151-169.
- Ferragud, Carmel, "Els esclaus, pacients i practicants de la medicina al regne de València durant la baixa edat mitjana", dins Fabienne P. Guillén i Roser Salicrú i Lluch (ed.), *Ser y vivir esclavo: Identidad, aculturación y agency (mundos mediterráneos y atlánticos, siglos XIII-XVIII)*, Madrid, Casa de Velázquez, 2021.
- Ferragud, Carmel: "Dos documents relatius a la vida i obra de Francesc Eiximenis", dins Sadurní Martí i Xavier Renedo (eds.), *Francesc Eiximenis. Vida, obra i transmissió*, Documenta Universitaria (Univ. Girona) 2022, pp. 41-52.
- Ferragud, Carmel: "La salut i l'assistència mèdica als convents valencians femenins de la baixa Edat Mitjana", dins Anna Isabel Peirats Navarro (Coord.), *Isabel de Villena i l'espiritualitat europea tardomedieval*, València, Tirant Humanidades, 2022, pp. 407-442.
- García, Ernest “Ecología e igualdad: Hacia una relectura de la teoría sociológica en un planeta que se ha quedado pequeño”. Ed. Tirant lo Blanch (publicació prevista primavera de 2021).
- García, Ernest “El Anti-Spengler y la crítica de Neurath a la filosofía de la historia y a la sociología comprensiva”, *Encrucijadas*, vol. 20, 2020.

- Fernández Galeano, Javier **CAPÍTULO 5. LA HOMOSEXUALIDAD MASCULINA EN OCCIDENTE DURANTE EL SIGLO XX** en Historia de la homosexualidad masculina en Occidente https://www.catarata.org/libro/historia-de-la-homosexualidad-masculina-en-occidente_143003/
- Fernández Galeano, Javier; Running Mascara: The Hermeneutics of Trans Visual Archives in Late Franco-Era Spain. *Radical History Review* 1 January 2022; 2022 (142): 72–92. doi: <https://doi.org/10.1215/01636545-9397058>
- García García, Ernest: "Georgescu-Roegen y la sociología: Tres apuntes". En Arenas, L.; Naredo, J.M.; Riechmann, J. (ed.): Bioeconomía para el siglo XXI: Actualidad de Nicholas Georgescu-Roegen. Madrid, Libros de la Catarata, 2022, pp. 139-156.
- Guillem-Llobat, Ximo. La construcción científica de la ignorancia El caso de la invisibilización del riesgo asociado a los plaguicidas tóxicos. *Investigación y Ciencia*, agosto 2021, pp. 56-7.
- Guillem-Llobat, Ximo; Perdiguero, Enrique (2021). “El control de la calidad de los alimentos en el País Valenciano: entre los intereses comerciales y la salud pública”. En Luis Enrique Otero Carvajal i Santiago de Miguel Salanova (eds.) *Sociedad urbana y salud pública España, 1860-1936*. Madrid: Los Libros de la Catarata.
- Novella, Enric J., Campos, Ricardo (coords.) (2021) *Cultural Histories of Science in Franco’s Spain*. Dossier de Culture & History Digital Journal 10 (1)
- Novella, Enric J. (2021) ‘The Faustian spirit of the technical world’. Mental illness and cultural criticism in Franco’s Spain. *Culture & History Digital Journal* 10(1): e007.
- Novella, Enric J. (2021) Las lógicas de la emancipación: Psiquiatría y ciudadanía en la España del tardofranquismo. *Historia y Política. Ideas, Procesos y Movimientos Sociales* 46:321-349.

- Suay-Matallana, I., (2022), El laboratorio de la aduana de Valencia: fiscalidad, análisis químicos y patrimonio portuario (1927-1937), *Dynamis*, 40(2) 551-580. (ISSN: 0211-9536; indizada en: WOS/JCR 2016: 0.382, Q3 (36/60) History & Philosophy of Science); SJR/Scopus 2016: 0.141 (Q3 (10/149), History and Philosophy of Science); Q4 (2242/2893), Medicine (miscellaneous).
- Suay-Matallana, I., (2022), Economic containment: customs laboratories and merchandise inspections in late-19th Century Spain. In: Francisco Javier Martínez, Celia Miralles-Buil (eds.) *Matters of containment. Material approaches to the handling of threats in the modern world*. Les Ulis, EDP Sciences, 01-07, <https://doi.org/10.1051/shsconf/202213603004> (editorial indizada en Scholarly Publishers Indicators Expanded: Norwegian Lists (CRISTIN) y Finnish Lists). eISSN: 2261-2424.
- Suay-Matallana, I., (2022), Reseña: Barona, Josep L. (dir.). *La Facultad de Medicina de Valencia. Cinco siglos de historia*, Gimbernat, 77, pp-215-218 (ISSN: 0213-0718). Indizada en CIRC, clasificación Ciencias Sociales (D).
- Suay-Matallana, I., (2022), Farmacéuticos innovadores. Eugenia Pereira Rodríguez, *Circular Farmaceutica* 80 (1), 52 (ISSN: 0009-7314; Indizada en: SJR 2018: 0.10, Q4 (325/330), Pharmacology).

GRUP HISTRADCYT

El grup de recerca Histradcyt sobre Història de la Traducció Científica i Tècnica (GIUV2013-151) és una estructura de recerca de l'Institut Interuniversitari López Piñero. Els seus membres han participat activament, i de forma destacada, en la configuració de les activitats de recerca, formació i divulgació abans assenyalades, així com en la configuració dels recursos bibliogràfics i patrimonials que configuren les fortaleses principals del centre abans descrit. Les activitats del grup se centren en tres eixos: la recerca pròpiament aquesta, la seua difusió a través d'articles, l'edició de monografies i l'organització de Jornades biennals (en 2018 es va celebrar la IV) amb la finalitat d'establir un fòrum de debat amb membres de la comunitat científica interessats en la Història de la traducció.

Açò ens ha permès establir llaços amb investigadors de la Universitat de Verona (Itàlia), de Mont-real (Canadà) i de Lió2 Lumière (França) a més d'universitats espanyoles com l'Autònoma de Barcelona, la Complutense o la de Salamanca. El grup pertany així mateix a la Xarxa d'Excel·lència FFI2015-68705-REDT LENGUA I CIÈNCIA. Entre les activitats i recerca del grup dels últims dos anys destaquen l'edició de volums com els titulats *Reconstruint el passat de la traducció*. L'últim ha estat dedicat a les imprentes/editorials i les obres científiques i tècniques traduïdes del francès a l'espanyol (segle XIX).(Granada: Comares, 2017). Alguns d'aquests volums han sorgit de les Jornades sobre "Història de la Traducció no literària" que el grup organitza des de 2012 en l'Institut López Piñero cada dos anys. La quarta edició va tenir lloc entorn de Traducció i ensenyament a Espanya (segle XIX). València, en novembre de 2018.

Les **“V Jornadas Internacionales sobre Historia de la traducción no literaria (francés-español)”**. **"Presencia de la ciencia en francés en la prensa española (XVIII-XX)"** tindran lloc les dies 21-23 de novembre de 2022 en l'IILP.

Les Conferències plenàries estaran a càrrec de la Dra. Elisabel Larriba de la Universitat d'Aix-Marseille-CNRS i del Dr. Enric Novella Gaya de la Universitat de València-IILP.

Més informació en <https://sites.google.com/view/jornadashistoriatraduccion/inicio>

ERISOST

ERISOST (Estructura de Recerca Interdisciplinària de la Universitat de València en Sostenibilitat, Medi Ambient, Economia, Educació i Societat) és una unitat de recerca creada en 2009, que té per objectiu la consolidació de la cooperació interdisciplinària així com el reforçament i desenvolupament de noves línies de recerca en l'àmbit de la sostenibilitat. En ella s'integren investigadors de diversos departaments universitaris de la UV - Sociologia, Economia Aplicada, Estadística, Bioquímica i Biologia Molecular, Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials, Teoria de l'Educació-, constituint una estructura estable de recerca que participa en xarxes de recerca d'àmbit nacional, europeu i internacional, mantenint relacions continuades amb grups similars i prenent part en consorcis implicats en la presentació de projectes de recerca, oferint a més amb això un context formatiu adequat per a investigadors que s'inicien en aquest camp.

ERISOST, està dirigida a generar respostes a demandes socials i nous reptes derivats de la problemàtica de la sostenibilitat, amb la finalitat de transferir resultats que permeten tant redissenyar línies de recerca en funció de les necessitats de la societat, com reorientar les polítiques públiques aplicades en aquest àmbit.

Actualment està en fase d'informatització per a la seva posterior posada a disposició pública, un Fons de Documentació integrat per més de 80.000 notícies de premsa i documents vinculades a qüestions i problemàtiques derivades de la relació medi ambient societat.

En l'àmbit de la Universitat de València, ERISOST col·labora en el disseny i posada en pràctica de les diverses iniciatives formatives i plans d'actuació desenvolupats pel Vicerectorat de Sostenibilitat i Planificació.

<http://www.uv.es/erisost>

jose.r.rodriquez@uv.es

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

Estructura de Recerca Interdisciplinària en
Sostenibilitat (ERISOST)

CONGRESSOS I SEMINARIS

Josep Lluís Barona Vilar

J. Barona organitza (junt a Ximo Guillem) la sessió temàtica "Més enllà de les pandèmies" en la Trobada de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (Palma, 17-19 novembre 2022). Presentarà la comunicació: "Alerta sanitària i conflicte social en la 1ª meitat del segle XX"

"El National Institute of Health and Nutrition (NIHN) de Tokio ha nomenat a Josep L Barona Visiting Researcher durant el curs 2022-2023. El NIHN es el organisme estatal japonès dedicat a la recerca en polítiques nutricionals al servei de l'administració.

JL Barona visitarà Japó al novembre-desembre on impartirà una conferència sobre "The International Impact of Tadasu Saiki and the Imperial Institute of Nutrition (Tokyo, 1916-1945)" en el 22nd IUNS-ICN INTERNATIONAL CONGRESS OF NUTRITION, que se celebrarà en Tokyo entre el 6 i el 11 de desembre de 2022, a més de impartir dos seminaris d'investigació en la Universitat de Kumamoto i un curs intensiu de postgrau en història de la ciència.

Seminaris de investigació en IROAST (International Research Organization for Advanced Science and Technology), University of Kumamoto: 25-30 Novembre 2022:

"Historical ecology of Covid pandemic"

"The International impact of Japan food science and policy in Interwar years"

José Ramón Bertomeu Sánchez

Ha desenvolupat una estada de dos mesos durant l'estiu de 2022 al Centre interuniversitaire de recherche sur la science et la technologie (CIRST:<https://www.cirst.ugam.ca/>), un centre mixte de la Universitat de Québec à Montréal. Es tracta d'una de les Institucions més rellevants de l'àmbit de la història de la ciència a nivell nord-americà, que reuneix un equip de professorat i investigadors pre- i postdoctorals que treballen en temes relacionades amb la història i sociologia de la ciència, la tecnologia i la medicina. Ha pogut també participar a la celebració del [35 aniversari](#) d'aquesta institució interuniversitària. També a Montréal ha treballat amb els recursos de la famosa biblioteca Osler d'història de la medicina (adscriu a la Universitat de McGill), una de les més importants institucions dedicades al conreu d'aquesta àrea de investigació, que conté una de les més importants col·leccions bibliogràfiques amb monografies especialitzades, revistes i uns fons antic que inclou textos mèdics de molt diverses àrees geogràfiques i períodes.

L'objectiu d'aquesta estada ha estat consultar les biblioteques esmentades d'aquest centre i contactar amb el seu equip de personal investigador especialitzat en la nova història ambiental. La recerca ha estat centrada en la revisió de la historiografia anglosaxona d'estudis al voltant dels plaguicides durant el segle XX, seguint el marc de treball del projecte d'investigació PID2019-106743GB-C21. Dues qüestions han estat particularment interessants: els estudis respecte a les activitats de la Rockefeller Foundation per tal donar suport a la circulació dels plaguicides, els treballs respecte a l'ús dels plaguicides anteriors als DDT, particularment a Canadà, seguint les idees del recent llibre de Adam Romero, i, finalment, les campanyes de promoció de l'ús del DDT a la premsa, la ràdio i el cinema d'extensió agrària, dins dels plantejaments del recent llibre d'Elena Conis. També ha mantingut diverses reunions amb la direcció del CIRST per tal d'explorar formes de col·laboració amb aquest centre que comparteix moltes característiques amb l'Institut Interuniversitari López Piñero: programes de màster i doctorat, seminaris, línies de recerca, etc. Les persones interessades en explorar aquestes línies de col·laboració poden contactar amb bertomeu@uv.es

José Ramón Bertomeu impartirà una classe sobre terminologia mèdica en la facultat de Filologia, traducció i comunicació amb el títol "No hay tutía", per a estudiants de quart curs del grau de traducció en el marc de l'assignatura "Traducció especialitzada 2", el dimarts 11 d'octubre a les 15.00 hores"

Natalia Campos

L'objectiu de la seua estada en la Universitat de Montréal entre juliol i setembre de 2022 ha tingut una triple dimensió. En primer lloc, s'ha tractat d'identificar les traduccions realitzades a Llatinoamèrica de les obres franceses sobre la dactiloscòpia i els mètodes d'identificació policial, estudiar les biografies dels traductors i analitzar la producció editorial i la comercialització de les traduccions. La segona dimensió es va projectar cap a un estudi traductològic dels textos científics sobre la dactiloscòpia i les tècniques d'identificació policial desenvolupades a França a principis del segle XX, tant dels paratextos (prefacis, notes, addicions, etc.) com de la terminologia emprada en aquesta "ciència" tan recent (neologismes, calcs, préstecs) i la fraseologia emprada (col·locacions). Per a finalitzar, la tercera dimensió del projecte es va centrar en la familiarització amb les noves tècniques en història de la traducció i ha perseguit abordar qüestions íntimament unides des de dos àmbits: investigador i docent.

Respecte al primer dels objectius, hem s'assenyalar que va estar, sota la direcció i col·laboració del professor Bastin i el grup Hystal, especialista en Història de la Traducció a Llatinoamèrica, fent una consulta exhaustiva de bibliografia relacionada amb traductors xilens. Pel que respecta al seu fundador i director, el professor Georges Bastin, bastarà amb recordar que el seu interès pel tema es remunta a més de quatre dècades, tal com assenyala Arroyave (2013). Es va transformar per aquells anys ja en un reconegut especialista mundial en història de la traducció a Amèrica Llatina a la fi del segle XX, la qual cosa queda plasmat en què s'encarregara ja en 1998 de l'entrada "Latin American Tradition" per a la prestigiosa Encyclopedia of Translation Studies de l'editorial Routledge. Aquesta línia de treball queda plasmada en l'Handbook of Spanish Translation Studies de la mateixa editorial. Va ser en aqueix any quan es va incorporar a la Universitat de Mont-real després de dues dècades de treball en universitats d'Amèrica Llatina. La seua labor es va veure recompensada pel suport econòmic del Consell d'Investigacions en Ciències Humanes del Canadà que va permetre la constitució del centre i l'organització d'una extraordinària biblioteca d'investigació. La seua llista de publicacions dels últims anys s'emmarca en aquesta línia, així com en els debats teòrics sobre la historiografia de la traducció i els estudis traductològics, tal com mostra el seu recent llibre col·lectiu. És el director de la revista META (SJR Q1 Linguistics), la més important a nivell internacional en l'àrea de la traducció. També té nombroses publicacions sobre el disseny i promoció dels estudis sobre traducció (Bastin 2014). En definitiva, aquests exemples mostren l'alt grau de connexió de les investigacions del professor Bastin amb els aspectes teòrics, metodològics i historiogràfics del projecte desenvolupat, incloent també les dimensions docents.

Carmel Ferragud

Nou projecte de recerca finançat adscrit a l'Institut

En la recent resolució de projectes de recerca del Ministerio de Ciencia e Innovación (convocatòria Generación de conocimiento 2021), ha estat aprovat el projecte *Vernacularidades en la ciencia medieval y renacentista: textos, creadores, profesionales* (ref. MICINN-AEI/FEDER PID2021-123419NB-I00, 2022-2025), que té com a investigadors principals [Lluís Cifuentes](#), professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General (Secció de Literatura catalana), i [Carmel Ferragud](#) (IILP-UV). És un projecte interdisciplinari, amb un extens equip de filòlegs i historiadors, que finança les recerques del grup [Ciència.cat](#), adreçades a classificar, identificar, estudiar i editar les obres i les traduccions catalanes medievals i modernes de medicina, ciència i tècnica, el seu context sociocultural i la seua recepció (en particular, en el lèxic i en la literatura). Aquest reconeixement impulsarà els corpus digitals [Ciència.cat DB](#), [MedCat](#) i [FalconAr](#), creats amb anteriors projectes.

Més informació: [Ciència.cat Notícies](#).

Carmel Ferragud participarà en el Congrés online "Protagonistes i autores en l'espiritualitat Europea Tardomedieval", organitzat per IVEMIR-Universidad Católica de Valencia San Vicente Mártir, que se celebrarà els dies 5, 6 i 7 d'octubre, amb la ponència "Les dones en els hospitals medievals de la Corona d'Aragó: entre el confort de l'ànima i el del cos".

Més informació a:

<https://www.ucv.es/oferta-academica/congresos-y-jornadas/congresos-y-jornadas-2022/protagonistes-i-autores-en-lespiritualitat-europea-tardomedieval>

C. Ferragud va participar en un programa d'història anomenat "De Cotes a Pardines: una història d'Algemesi", del canal Berca TV, en el qual parlà d'una epidèmica de pesta esdevinguda a Algemesi en 1647-1648: <https://www.youtube.com/watch?v=eN3l7uUeSKE>

I també el passat 14 de juny va participar en el programa "Más de uno", que condueix Carlos Alsina en Onda Cero. En la secció "Aparisi en òrbita" va parlar sobre el metge Claudi Galè. Ací podeu sentir l'entrevista:

https://www.ondacero.es/programas/mas-de-uno/audios-podcast/aparici-orbita/aparici-orbita-claudio-galeno-medico-15-siglos_2022071462d00077444e510001f62fc2.html

Ernest García

Conferència:

"Canvi climàtic i conflicte social: El canvi social enllà dels límits del planeta i per què cal complementar l'anàlisi sistèmica amb les humanitats". [Comunicació a la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut d'Estudis Catalans; 19 d'octubre 2022.]

Ximo Guillem-Llobat

Organitzà una sessió per al congrés de la European Society of Environmental History que tingué lloc a Bristol el juliol passat. La sessió portava per títol "Toxic Agnotology. Comments on Tóxicos invisibles. La construcció de la ignorància ambiental" estava centrada en el llibre que va editar amb Agustí Nieto-Galan i comptà amb la participació de Catherine Cavalin (CNRS research sociologist, Institut de recherche interdisciplinaire en sciences sociales – CNRS/Université Paris-Dauphine); Santiago Gorostiza (Postdoctoral Fellow, Centre d'Història – Science Po); Tatiana Kasperski (Marie Curie Fellow, Departament d'Humanitats – Universitat Pompeu Fabra) i Judith Rainhorn (Professora, Université Paris 1 Pantéon-Sorbonne/Maison française d'Oxford).

Javier Fernández Galeano

Jornades Memòries invertides. Cap a una història valenciana de la repressió i les dissidències sexogenèriques (Alacant, 3 d'octubre):

https://www.uv.es/uvweb/uv-noticies/ca/agenda/memories-invertides-inscripcio-oberta-1286001172803/Esdeveniment.html?id=1286276288781&plantilla=UV_Noticies/Page/TPGDetallNews

Tránsitos: Identidades y culturas en movimiento
(Cadis, 30 de setembre)

<https://congresotransitos.wordpress.com/>

Enric Novella

Les “V Jornadas Internacionales sobre Historia de la traducción no literaria (francés-español)”."Presencia de la ciencia en francés en la prensa española (XVIII-XX)" tindran lloc els dies 21-23 de novembre de 2022 en l'IILP. Les Conferències plenàries estaran a càrrec de la Dra. Elisabel Larriba de la Universitat d'Aix-Marseille-CNRS i del Dr. Enric Novella Gaya de la Universitat de València-IILP.

José Manuel Rodríguez

Va participar en la xarrada de la ciència a la desobediència que va tindre lloc el dia 26 de setembre en la facultat de Ciències Socials.

Josep Simon Castel

Artefacts – Deutsches Museum, 16-18 octubre 2022

Entre el 16 i el 18 d'octubre se celebra les conferències Artefacts amb el tema «Objects in Motion» al Deutsches Museum (Munich), amb la participació de Josep Simon, Alfons Zarzoso i Lluís Pascual i Vidal.

Artefacts és un consorci que reuneix a nivell internacional alguns dels principals museus nacionals de ciència, tècnica i medicina que dediquen una part important de la seva missió a la investigació. La conferència té lloc de manera integrada amb el II Global Summit of Research Museums.

Josep Simon i Alfons Zarzoso coordinen una sessió denominada *Guns, Germs, and Steel: Neoliberal Science and Museology in Contemporary Spain (1949–2022)* en la que presentaran casos que van des del pulmó d'acer franquista i contemporani, a la col·lecció requisada de la família Ros Casares, passant pel kit científic espanyol fabricat per l'empresa ENOSA, i discutiran les dinàmiques institucionals de la pràctica museològica actual als museus espanyols de ciència, tècnica i medicina.

Més informació:

<http://www.artefactsconsortium.org/>

<https://www.leibniz-forschungsmuseen.de/en/projects/global-summit-of-research-museums-ii>

<https://www.deutsches-museum.de/>

IUPAP History– Donosti, 20-22 octubre 2022

Entre el 20 i el 22 d'octubre se celebra el tercer taller-conferència dedicat a la preparació d'una història de la International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP), aprofitant la celebració del seu centenari. El projecte està coordinat per Roberto Lalli (Universitat de Torí) i Jaume Navarro (UPV/EHU) i serà objecte d'un llibre col·lectiu publicat per Oxford University Press. Aquest és el tercer d'una sèrie de tallers que tingueren lloc entre 2021 i 2022 en format presencial i online al Max-Planck-Institut für Wissenschaftsgeschichte (Berlín) i al Abdus Salam International Centre for Theoretical Physics (Trieste). Compta amb la participació de Josep Simon (IILP-UV), que a la conferència de Donosti presentarà una comunicació amb títol «Restoring Physics: IUPAP's Commission on Education, Signature Pedagogies, and the Inter-National Politics of Science in the 1960s».

Més informació: <https://iupap.org/centennial/iupap-100-project/>

SEMINARIS I PRESENTACIONS

L'IILP desenvolupa tots els anys cicles de seminaris d'investigació al voltant de la història de la ciència, de la medicina i de la tecnologia, en què participen alguns dels més coneguts especialistes internacionals d'aquests temes. Els seminaris tenen habitualment lloc a la sala de conferències de l'IILP a partir de les 18 h., però es continuarà celebrant regularment de manera virtual.

També hi ha cicles amb col·laboració amb altres institucions que tenen altres horaris i llocs. Totes les sessions són obertes al públic.

La llista següent informa del programa provisional dels seminaris previstos per al segon semestre del 2022. Malgrat tot, es recomana consultar la pàgina web de l'IILP: www.uv.es/ihmc, en què la informació està actualitzada. Com altres anys, qualsevol proposta de seminari o col·laboració serà sempre ben rebuda. Volem agrair a totes les persones que han participat les seves aportacions a la qualitat d'aquest seminaris.

CICLES

CICLE: Energy: Past & Present

El cicle “**Energy: Past & Present**” és organitzat conjuntament per la [Societat Catalana d'Història de la Ciència i la Tècnica](#) (SCHCT) i l'[Institut Interuniversitari López Piñero-UV](#) i coordinat pels professors José Ramón Bertomeu Sánchez (bertomeu@uv.es) i Ignacio Suay Matallana (ignacio.suay@uv.es). Els seminaris tindran lloc a les 18 h. tots els darrers dimecres de la tardor de 2022 amb format bé en línia o híbrid, és a dir, presencial al saló d'actes del Palau Cerveró (IILP-UV) i en línia amb l'enllaç que serà comunicat cada setmana. Tots els seminaris són d'assistència lliure.

Dimecres 28 de setembre a les 18 h

Seminari: "Is nuclear energy green and equitable? Radioactive waste policies and controversies in historical perspective". Seminari impartit per Tatiana Kasperski, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona.

Dimecres 26 d'octubre a les 18 h:

Seminari: Desiring Energy: Toxic Fantasies of Fuel, Freedom, and Work. Seminari impartit per Cara Dagget (Assistant Professor of Political Science, Virginia Tech.)

Dimecres 30 de novembre a les 18 h:

Seminari: Power from wastes as a solution to the oil and garbage crises. Techno- politics of energy in an urban context (Montréal, 1980'-1990'). Seminari impartit per Anaël Marrec (Universitat de Nantes)

Dimecres 21 de desembre a les 18 hores

Seminari: Oil Exploration, Diplomacy, and Security in the Early Cold War: The Enemy Underground impartit per Roberto Cantoni (ICTA - Universitat Autònoma de Barcelona)

CICLE: “Història de les epidèmies i els seus combats a Llatinoamèrica i Carib”

Coordinadors i moderadors:

Jaqueline Brizola (Doctoranda. Programa de Doctorat en Estudis Històrics i Socials sobre Ciència, Medicina i Comunicació Científica. Universitat de València) i Ricardo Manuel Wan Moguel (Doctorant del Col·legi de Michoacán i Investigador resident en l'Institut Interuniversitari López Piñero)

Dimecres 5 d'octubre a les 18 h:

Seminari: “Las Epidemias en Cuba en la primera mitad del siglo XX.” Seminari impartit per Enrique Beldarraín Chaple (Cuba).

Dimecres 19 d'octubre a les 18 h:

Seminari: "La epidemias en la Nueva España" seminari impartit per la professora Dra. Chantal Cramaussel Vallet (Mèxic).

Dimecres 2 de novembre a les 18 h:

Seminari: "A pandemia como inimiga: a grande guerra e a gripe de 1918 na imprensa ilustrada brasileira." Seminari impartit per Dr. Cristiano Enrique de Brum (Brasil)

SEMINARIS

Setembre 2022

Dijous 22 de setembre a les 12 h

Seminari: “Tendencias y retos de la arquitectura hospitalaria portuguesa (siglos XV-XVI)”

Seminari impartit per **Joana Balsa de Pinho** (Universitat de Lisboa), investigadora resident de les Ajudes Biblioteca Vicent Peset Llorca.

Novembre 2022

Dimecres 9 de novembre a les 18 h:

Presentació del llibre: **Filosofía de la medicina** (Editorial Tecnos, 2020)

Autor: Cristian Saborido (UNED, Madrid)

Presentació a càrrec de Valeriano Iranzo (IILP-UV)

Dies 21,22 i 23 de novembre:

Les “**V Jornadas Internacionales sobre Historia de la traducción no literaria (francés-español)**”. “**Presencia de la ciencia en francés en la prensa española (XVIII-XX)**” tindran lloc els dies 21-23 de novembre de 2022 en l’IILP. Les Conferències plenàries estaran a càrrec de la Dra. Elisabel Larriba de la Universitat d’Aix-Marseille-CNRS i del Dr. Enric Novella Gaya de la Universitat de València-IILP.

Desembre 2022

Dimecres 14 de desembre a les 18 hores

Seminari al voltant de la violència obstètrica en perspectiva històrica, impartit per Serena Brigidi. Universitat Rovira i Virgili)

Gener 2023

Dimecres 18 de gener a les 18 hores

Seminari: “Measuring the Intensity of Diseases: New Notes and Discoveries on the Invention of Early Modern Precision Instruments”. Seminari impartit per Fabrizio Bigotti (Universitat de Würzburg – Universitat d’Exeter)

BIBLIOTECA

La **Biblioteca Historicomèdica “Vicent Peset Llorca”** reuneix fons antics i moderns relacionats amb la història de la ciència, la tecnologia i la medicina. La secció de publicacions d'història conté més d'11.000 monografies, una de les col·leccions de revistes especialitzades més importants en aquesta àrea (moltes consultables en línia) i una sala d'obres de referència amb més de 1.000 títols d'accés directe que ha sigut recentment reorganitzada i, actualitzada amb la compra dels principals manuals, diccionaris, tractats i altres obres de consulta publicades als darrers anys.

El fons antic consta d'uns 20.000 volums, dins dels quals destaquen, per exemple, els donats per Peregrí Casanova, amb una nombrosa col·lecció de textos darwinistes, León Sánchez Quintanar, Enrique Ferrer i Viñerta i la família Peset, la biblioteca de la qual constitueix un dels nuclis essencials de la col·lecció. La biblioteca disposa de més de 3.000 llibres mèdics des dels segles XVI al XVIII, i al voltant de 15.000 llibres dels segles XIX i XX, a més de col·leccions importants de revistes mèdiques d'aquests períodes.

ÚLTIMES DONACIONS IMPORTANTS

BIBLIOTECA

L'any 2022 hem rebut una donació important d'una col·lecció de llibres (fonts i bibliografia crítica), i també d'alguns números de revista, sobre psiquiatria i homosexualitat, que l'historiador de la ciència Àlvar Martínez Vidal, juntament amb el psiquiatre Antoni Adam Donat, va reunir en el marc d'una línia de recerca pròpia, alternativa. Amb aquests materials, de procedència diversa, fou possible l'elaboració d'una desena de treballs acadèmics que es publicaren entre 2002 i 2008 en forma d'articles de revista o de capítols de llibre. La major part dels treballs es van presentar i debatre prèviament en sessions, jornades o trobades més o menys properes a l'àmbit de la història de la medicina i de la ciència.

**Institut
Interuniversitari
“López Piñero”**
Directora de la Biblioteca
Historicomèdica:
Pilar Aguiló Lúcia

HEMEROTECA

L'hemeroteca ha augmentat els seus fons amb:

- **Ciència i tecnologia** suplement del periòdic “La Vanguardia” quasi complet, des del n.1 (7 octubre 1989)- 246 (25 febrer de 1995) mancant ens n. 139, 176, 208, 223, 231, 239. S'incorpora en la signatura HMED Revistes FM / 320. Ha sigut una donació de Javier Fuster Pérez

- **La correspondència mèdica** (HMED revistes HC / 096). Hem completat la col·lecció amb els anys 1887-1890, quasi complets. Fons cedits per la Biblioteca Històrica de la UV.
- **El criteri mèdic** (HMED revistes HC / 078): també s'ha completat amb els anys 1876-1877 complets. Fons cedits per la Biblioteca Històrica de la UV.

- ***Butlletí de la Societat espanyola de Biologia*** (HMED revistes HC / 143), ha afegit el n.34 (nov.1916-mayo1 917). Fons cedits per la Biblioteca Històrica de la UV.
Fons cedits per la Biblioteca Històrica de la UV.
- ***La formiga d'or*** volum complet del año1886. Donació de Jose Miguel López Garín.

ULTIMES ADQUISICIONS

Al [web de la biblioteca](#), es pot trobar una pàgina amb les [novetats](#) comprades per la biblioteca

GUIES TEMÀTIQUES

La Biblioteca ofereix dues guies temàtiques:

- [Museus d'Història de la Ciència, la Medicina i la Tecnologia](#)
- [Col·leccions digitals per a la Història de la Ciència](#) (llibres i revistes, material gràfic i audiovisual, instruments científics...)

Amb elles s'intenta oferir una nova eina per als investigadors de la ciència i recopilar molta informació que es troba dispersa en *el núvol*.

Per a qualsevol dubte podeu contactar amb el personal de la Biblioteca en el correu bibhismed@uv.es o per telèfon 96 392 63 20.

ESTADES 2022 AJUDES VICENT PESET LLORCA

Amb aquestes Ajudes quatre investigadors i investigadores han visitat enguany l'Institut Interuniversitari López Piñero per tal de fer recerca a la biblioteca i col·laborar a diferents tasques d'investigació de l'IILP:

Edoardo Pierini (maig 2022): Histoire de la médecine, Université de Geneve

Projecte: “Opiates: Theories, experimentation and social impact in England and France (1600-1700)”

Max Bautista Perpinyà (juny 2022) Universitat de Louvaine

Projecte: “La genealogia del concepte de “biodiversidad” En España a través del Trabajo del ICONA y los ingenieros de montes en el último tercio del siglo XX.”

Fabrizio Bigotti (setembre 2022): Universitat de Würzburg – Universitat d'Exeter.

Projecte: My project focuses on practices of quantification, classification, and measurement of distance (*latitudo*) in medicine and natural philosophy, following the development of the medieval theory of intensity, also called "latitude of forms" or *latitudo formarum*.

Joana Balsa de Pinho (setembre 2022) Instituto de Artes y Humanidades, ARTIS de Lisboa:

Projecte: Estudio comparado de la arquitectura hospitalaria entre Portugal y España (1492-1580).

MUSEU

Durant el pròxim curs 2022-2023 el treball al Museu en els seus tres eixos principals (Conservació, Investigació i Educació), abordarà els següents elements: Millorar la qualitat tècnica i científica dels sistemes d'informació del Museu; Desenvolupar la col·lecció mitjançant investigació i organització de sessions de treball al voltant d'alguns dels seus objectes; Fomentar la realització de pràctiques curriculars i extra-curriculars al Museu; Fomentar la relació entre les col·leccions del Museu i la investigació i docència desenvolupada a l'IILP; i com sempre recolzar el desenvolupament d'exposicions temporals a l'IILP, i també l'ús i producció de recursos digitals al voltant d'aquestes en col·laboració amb el Vicerectorat de Cultura.

El Museu d'Història de la Medicina i de la Ciència de l'IILP disposa d'una col·lecció molt àmplia d'instruments científics i mèdics procedents de la Universitat de València. Fruit del treball dels seus investigadors, és el catàleg col·lectiu que es pot consultar a <http://www.instrumentscientifics.org/>. Aquests objectes són, al mateix temps, fonts històriques úniques, eines per l'ensenyament de les ciències i materials museogràfics que es fan servir en exposicions temporals i permanents. El museu, per tant, gestiona l'adquisició, conservació i investigació d'aquest patrimoni, així com totes les tasques relatives a la seua difusió i exhibició. D'aquesta manera tracta de posar a l'abast d'investigadors i divulgadors totes les potencialitats de la cultura material de la ciència, la tecnologia i la medicina. En l'actualitat, el nou conservador del museu és el professor **Josep Simon Castel** (josep.simon@uv.es) i el treball amb les col·leccions del museu es desenvolupa amb la participació i col·laboració activa dels **voluntaris culturals** de la Universitat de València. Les persones interessades en les activitats del museu poden contactar amb el seu conservador per tal de plantejar donacions, col·laboracions i projectes d'investigació històrica, de divulgació o museístics. Una part selecta de la col·lecció es pot contemplar en les exposicions permanents de l'IILP que es troben al Palau Cerveró (Plaça Cisneros, 4) i a la Facultat de Medicina de la Universitat de València (Av. Blasco Ibáñez, 17). Els instruments es fan servir també habitualment en les exposicions temporals que organitza l'IILP i altres institucions que sol·liciten aquests objectes. Des del museu també s'encoratja els estudiants del Màster Interuniversitari en Història de la Ciència i Comunicació Científica (Universitat de València, Universitat d'Alacant i Universitat Miguel Hernández d'Elx) a utilitzar els objectes de la col·lecció per desenvolupar treballs.

La col·lecció científico-mèdica del Museu d'Història de la Medicina i de la Ciència ha sigut guardonada amb una subvenció de la Generalitat Valenciana per a museus i col·leccions Museogràfiques permanents reconegudes i béns mobles de la Comunitat Valenciana, pel projecte «Objectes digitals enriquits: un portal *online* per al patrimoni immaterial de la ciència i de la medicina de la Comunitat Valenciana» coordinat pel seu conservador, Josep Simon.

Més informació:

https://dogv.gva.es/datos/2022/08/29/pdf/2022_7815.pdf

El Museu d'Història de la Medicina i de la Ciència i la Biblioteca Vicent Peset Llorca acolliran la col·lecció del cardiòleg valencià Francisco Torrent Guasp, en col·laboració amb l'Ajuntament de Dénia. Al llarg del 2022 la col·lecció es troba en procés d'inventari i organització per tal d'organitzar la seva consolidació dins de les col·leccions del nostre Museu i de l'Arxiu Històric de l'Ajuntament de Dénia. La donació inclou publicacions, correspondència, patents, documents de congressos, models, i alguns instruments mèdics.

Visites guiades

Els instituts d'ensenyament secundari i altres grups interessats a visitar les col·leccions poden fer-ho amb un email a visites.guiades@uv.es

Telf: 96 353 10 76

Més informació en:

- <https://www.uv.es/fundacio-general-voluntariat-cultural/ca/activitats.html>
- <https://www.uv.es/uvweb/cultura/ca/patrimoni-cultural/visites-guiades-1285873386229.html>
- <https://www.uv.es/ihmc>

Voluntariat

Qualsevol persona interessada per ser voluntària cultural de la Universitat de València ha de sol·licitar-ho a voluntariat.cultural@uv.es . El personal voluntari rebrà una formació general en temes de voluntariat i una formació específica per tal de presentar les col·leccions de l'IILP amb la participació de l'equip de comissaris del centre.

Les condicions general per a ser "Voluntari/a Cultural UV" venen establides ací: <https://www.uv.es/fundacio-general-voluntariat-cultural/ca/ser-voluntari/condicions-generals.html>

EXPOSICIONS

L'Institut Interuniversitari López Piñero disposa d'exposicions temporals i permanents amb imatges, textos i instruments que permeten reflexionar al voltant de la ciència, la tecnologia i la medicina amb noves perspectives crítiques i plantejaments lúdics i alternatius. Les exposicions van sovint acompanyades de guies que ajuden a dirigir les mirades i plantejar qüestions de caire general i particular.

El Museu mostra actualment l'exposició temporal "La pedra de la bogeria" comissionada per Xavier Balaguer i Enric Novella. Està connectada amb una altra exposició "La Nau dels bojos" al Centre Cultural La Nau (comissariada per Cándido Polo i Ana Hernández)

La pedra de la bogeria. Una història de la terapèutica psiquiàtrica (maig 2022 fins desembre 2022)

Des de l'Antiguitat clàssica, la presència d'un model mèdic al voltant de la bogeria (identificada com una afectació més o menys aparent del llenguatge, la conducta o la competència psicosocial) ha propiciat la utilització de tractaments somàtics molt diversos. Així, la concepció tradicional de la bogeria com un desequilibri humoral que compromet les facultats rectores del cervell va promoure la intervenció sobre les anomenades coses no naturals (l'alimentació, el descans, les passions), la pràctica de maniobres com trepanacions i sagnies, i, sobre tot, l'administració de matèria mèdica d'origen vegetal: purgants com l'agàric blanc, el ruibarbre i l'el·lèbor (especialment indicat per als malenconiosos) o sedants com la càmfora, el cascall i el xarop d'absenta. Bona part d'aquests remeis foren utilitzats fins molt després de l'aparició de la psiquiatria com a especialitat mèdica, que –més enllà d'instaurar un nou dispositiu institucional (el manicomi moral)– no va comptar amb un ventall propi de recursos terapèutics fins a ben entrat el segle XX. De fet, pot dir-se que l'era de la moderna terapèutica psiquiàtrica no va iniciar-se fins el 1917 amb la introducció de l'anomenada malarioteràpia de la paràlisi general progressiva pel psiquiatre austríac Julius Wagner-Jauregg. A partir d'eixe moment, això sí, es van desenvolupar ràpidament una sèrie de tractaments més o menys "heroics" (d'una certa eficàcia, però de caire agressiu) per tal de pal·liar expeditivament els símptomes més dramàtics i disruptius de la "malaltia mental", entre els que cal destacar la insulinoteràpia, el xoc cardiazòlic, l'electroxoc i la psicocirurgia, el més polèmic de tots ells. Poc després, la dècada de 1950 va viure la irrupció de la psicofarmacologia, introduint-se successivament diversos medicaments per al tractament d'estats i condicions com la mania, l'esquizofrènia, la depressió o l'ansietat. Com es sabut, aquests fàrmacs es troben avui en dia entre els medicaments més consumits per la població, de manera que representen un negoci milionari i una porció molt destacada de la despesa farmacèutica. Prestant una atenció especial al seu arrelament en determinats contextos socials i institucionals, a la seua projecció cultural i a les controvèrsies que ha suscitat el seu ús al llarg de la història, la present exposició proposa un recorregut detallat per tota aquesta panòpia de remeis amb els que la medicina ha tractat (i tracta) d'extirpar la irredempta "pedra de la bogeria" i el patiment psíquic.

El Bosco, Extracció de la pedra de la bogeria (1494) [fragment], Museu del Prado.

El Museu està obert a propostes d'altres exposicions temporals. Per a més informació podeu contactar a Josep.Simon@uv.es o ximo.guillem@uv.es

Entre gener i abril de 2023, l'Institut interuniversitari López Piñero acollirà l'exposició: «**Orden público: vagos, maleantes y peligrosidad social**» comissariada per Javier Fernández Galeano (IILP-UV) i Daniel Gasol.

Més informació

<http://www.danielgasol.net/index.php/orden-publico-vagos-maleantes-y-peligrosidad-social/>

ENSENYAMENT I DIVULGACIÓ DE LES CIÈNCIES

L'IILP ofereix nombrosos recursos per a tots els nivells de formació dins de l'ensenyament de les ciències, tant de primària i secundària, com universitari o de formació del professorat. Els recursos de la biblioteca són habitualment emprats per part del professorat interessat a fer servir la història dins de l'ensenyament de les ciències. Les exposicions disposen habitualment de guies educatives a l'abast del professorat que vol visitar-les amb els seus estudiants. També acull a professorat convidat que vol fer recerca educativa amb les fonts d'aquesta institució. Els professors de l'IILP imparteixen cursos de formació d'història de la ciència dins dels màsters de formació del professorat.

Dins d'aquesta línia, han estat organitzades huit [jornades matinals](#) de formació destinada al professorat. La primera sessió fou el mes d'abril de 2016 amb el tema: **“Ciència, història i gènere”** (amb Capitolina Díaz, UV) La segona ha estat organitzada el mes de novembre de 2016 amb el CEFIRE, l'institut Lluís Vives de València i el tema central ha estat: **“Els instruments científics”** (amb Alfons Zarzoso, Museu d'Història de la Medicina de Catalunya). La tercera matinal va ser realitzada al mes de maig de 2017 al voltant del tema **“La ciència en acció”** (amb la participació d'Eduard Aibard, UOC). L'objectiu principal fou promoure la discussió respecte als mites del mètode de la ciència a partir dels estudis d'història i sociologia de la ciència. La V matinal d'història de la ciència tingué lloc els dies 1 i 2 de març de 2019 sobre el tema: **“150 anys de la taula periòdica: Passat i present de les aules de ciències”** en què participà Enrique Perdiguero (Universitat d'Alacant) al Palau de Cerveró. Les [sessions](#) disposen d'un dossier de materials i una llista de recomanacions bibliogràfiques per a continuar estudiant el tema. L'objectiu final és la consolidació d'un grup de treball, amb objectius de més llarga durada. La VI Matinal (amb Luis Moreno, UV) va tindre lloc a Alacant al febrer de 2020 amb centre d'atenció fonamental els **Museus de ciència com altres espais d'aprenentatge de les ciències**. Es va tractar la cultura material de la ciència, del patrimoni científic, les diferents tipus d'exposicions, les guies didàctiques, etc. Amb l'objectiu de crear un grup de treball i una llista dels principals museus de ciència del nostre entorn per tal de millorar el seu aprofitament didàctic. La VII Matinal **“Humanitats digitals i ensenyament de les ciències”** es va realitzar els dies 26-27 de febrer i 5 de març de 2021 i VIII Matinal d'Història i Ensenyament de les Ciències i el passat febrer tingué lloc **“Itineraris educatius d'història de la ciència en la ciutat”, 18-19 i 25-26 de febrer de 2022.**

Les persones interessades en qualsevol d'aquestes activitats relacionades amb la història i l'ensenyament de les ciències poden connectar amb la direcció del centre: ximo.guillem@uv.es. L'IILP organitza cursos d'història i divulgació de la ciència dirigits a les persones majors amb col·laboració amb la [Nau Gran](#). També s'organitzen itineraris científics per la ciutat de València.

SABERS EN ACCIÓ

Sabers en acció és una publicació periòdica (ISSN: 2696-743X) d'humanitats digitals desenvolupada per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica i l'Institut Interuniversitari López Piñero (UMH-UA-UJI-UV) dedicada als estudis històrics i socials sobre ciència, tecnologia, medicina i medi ambient. El manual electrònic ofereix relats curts de presentació general dels diferents temes, amb un propòsit didàctic i sòlidament fonamentats en la investigació històrica i una llarga bibliogràfica que permet continuar la investigació dels assumptes tractats. Els temes i l'aproximació ofereixen vies de fugida dels relats hegemònics basats en grans genis, biaixos de gènere, trajectòries de progrés i imatges eurocèntriques.

El manual està pensat en diversos volums. El [primer volum](#) és cronològic i ja està publicat en català i castellà. El [segon volum](#) és temàtic i està en procés de publicació. Fins ara s'han publicat els apartats dedicats a “Perspectives de gènere”, “Sabers experts”, “La pluralitat de sabers i pràctiques de la medicina”, “Ciència i religió”, “Els públics de la ciència”, “Ciència i llengua”, “Tecnologies en acció”, “Medicina, bogeria i societat”, “Medi ambient”, “Alimentació i salut” i “Espais i llocs”. Actualment s'està publicant l'apartat “Cultures visuals” i durant les properes setmanes i mesos es publicaran els capítols dedicats a “Controvèrsies”, “Ciència i literatura”, “Cultura material”, “Epidèmies”, “Geografies”, “Medicaments i salut” i “Llei”.

Tots els capítols són accessibles de forma lliure i gratuïta al portal <https://sabersenaccio.iec.cat/>

A les xarxes socials : <https://twitter.com/sabersaccio>

@sabersaccio

[#Sabenac](#)

MOOC HISTÒRIA DE LA CIÈNCIA

El curs 2016-2017, la Universitat de València va llançar un programa pilot per a produir cursos de vídeo en format obert i dirigit a un públic ampli. El contingut estarà disponible en diverses plataformes durant aquest curs: MIRIADAX: <https://miriadax.net/home>. Youtube: <https://goo.gl/1LhPq1>

L'IILP ha participat amb un curs de 10 mòduls dedicat a una introducció general a la història de la ciència, la tecnologia i la medicina. Cada mòdul consta de 5 píndoles d'uns 5 minuts. Per afrontar aquest repte, s'ha adoptat una estructura cronològica senzilla que se superposa a una organització temàtica. D'aquesta manera, cada mòdul aborda un període històric des d'un grup d'espais, biografies i objectes que permeten destacar certes característiques particulars. S'ha optat per una presentació nova, d'acord amb les noves tendències historiogràfiques. Abandonant la vella història dels descobriments i els grans genis, s'ha elaborat un recorregut per les maneres de conèixer i fer en la història que permet endinsar-se en les pràctiques socials i culturals, associades amb la ciència, la medicina i la tecnologia.

S'aborden així, personatges, objectes i espais poc habituals en els relats tradicionals, però, molt significatius per a estudiar aspectes de la ciència, la tecnologia i la medicina. En l'elaboració del curs, a més, del taller d'audiovisuals de la UV, han participat: [Carmel Ferragud](#) (IILP), [José Pardo Tomás](#) (Milà i Fontanals, CSIC, Barcelona), [Antonio García Belmar](#) (Universitat d'Alacant), [José Ramón Bertomeu](#) (IILP), [María José Báguena](#) (IILP), [Ximo Guillem](#) (IILP), [Josep L. Barona](#) (IILP), [Pedro Ruiz Castell](#) (IILP). La primera edició del curs MOOC va desenvolupar-se durant els darrers mesos de juny i juliol de 2019 amb la participació d'un miler d'estudiants, dels que més d'un terç (356) l'han finalitzat amb l'obtenció del seu diploma a meitat de juliol. La segona edició va ser durant els mesos de maig i juny de 2020 amb una inscripció de quasi dos mil estudiants, dels que també més d'un terç (562) finalitzaren el curs. Segons les estadístiques, els dos grups més nombrosos d'estudiants viuen a Espanya i l'altre grup important d'Amèrica Llatina (Mèxic (11%), Perú (7%), Argentina i Colòmbia) - tot i que també hem tingut estudiants ocasionals de UK, USA, Rússia, Itàlia, etc. Les valoracions han estat molt positives. De moment, hi ha la possibilitat de seguir els vídeos disponibles al canal de Youtube: <https://goo.gl/1LhPq1>

<p>Desarrollo de la teoría de la evolución</p> 	<p>El laboratorio bacteriológico</p> <p>Louis Pasteur: escuela bacteriológica francesa</p> <ul style="list-style-type: none">• Fermento como microorganismo:• Industria: Pasteurización de la leche• Medicinas: antisepsia quirúrgica de Joseph Lister 	
<p>Medicina Regenerativa</p> 	<p>Microscopio las primeras tomas</p> 	 <ul style="list-style-type: none">*Anatomía como fundamento del conocimiento médico*Disecciones y vivisecciones sistemáticas; investigación*Fisiología mezcla de ideas filosóficas*Tres sistemas interconectados: cerebro y nervios (sensaciones y pensamiento); corazón y arterias (energía vital); y el hígado y las venas (nutrición y crecimiento)*Complejo sistema vigente durante siglos

PROFESSORS CONVIDATS I ESTUDIANTS RESIDENTS

L'IILP ofereix la possibilitat de realitzar estades temporals a persones de la comunitat acadèmica (professorat i estudiants) que voldria desenvolupar recerca dins del terreny de la història de la ciència, de la medicina i de la tecnologia, o col·laborar amb els nostres programes de divulgació de la ciència, patrimoni científic i museologia. Aquest programa ofereix la possibilitat de disposar d'un espai temporal a la seu de l'IILP (Palau Cerveró), amb els recursos informàtics del centre i l'accés a tots els recursos d'investigació del centre, així com la col·laboració, si escau, a les activitats de recerca i divulgació que puguem definir segons el cas particular.

Les persones interessades a fer una estada temporal a l'IILP han d'enviar una proposta amb el seu CV en què s'indiquen les dates de la seua estada i el programa de treball que desenvoluparien. Els estudiants de màster i doctorat han d'afegir-hi les dades de la persona membre de l'IILP que tutoritzarà la seua recerca i estada al centre. Les sol·licituds han d'enviar-se almenys un mes abans de l'inici de l'estada, durant qualsevol moment de l'any, i adreçades al director de l'IILP Ximo Guillem (ximo.guillem@uv.es). El claustre de l'Institut resoldrà periòdicament aquestes sol·licituds. Aquestes estades poden compaginar-se amb qualsevol tipus de beques i ajudes. Al llarg dels anys 2021 i 2022 el professorat visitant i estudiants residents han estat:

- Àlvar Martínez i Joan Lloret (professors jubilats)
- Mar Cuenca i Rafaela Domínguez, (PDI Associades Història Ciència i Documentació)
- Jaime Soler parra (PDI associat Història Ciència i Documentació)
- Silvia Pérez Criado (contractada predoctoral adscrita al projecte PID2019-106743GB-C21)
- Javier Fernández Galeano (Contracte Juan de la Cierva)
- Julen Ibarburu Antón (Ajudes Margarita Salas)
- Anxo Vidal Nogueira (Investigador doctoral resident)
- Lluís Coromina Verdaguer (Investigador resident)

MÀSTER I DOCTORAT

L'IILP organitza programes de màster i doctorat relacionats amb la història i la comunicació de la ciència, dins del qual participen tres universitats: la Universitat de València, la Universitat Miguel Hernández d'Elx i la Universitat d'Alacant. Són programes semipresencials que fan servir tots els recursos de les noves tecnologies de la comunicació, i atrauen estudiants de diferents punts del món. Al juny i setembre de 2021, els estudiants de l'última edició de màster van presentar de manera brillant els seus treball finals de màster.

El nou curs de màster començà el **3 d'octubre de 2022**. Totes aquestes activitats, a més de les característiques pròpies dels programes, són descrites de forma actualitzada en la pàgina: <http://www.historia-ciencia-comunicacion.org/>

El seu objectiu és la formació de personal investigador en història de la ciència, amb bones habilitats en la comunicació científica, i de persones de l'àrea de la pràctica i la investigació en comunicació de la ciència, amb sòlids coneixements en els temes, mètodes i tècniques de la recerca històrica. La integració dels programes de Màster i de Doctorat permet a les persones graduades completar tota la seva formació de postgrau en un mateix programa formatiu, i poden així aconseguir el grau de doctor o doctora en un termini de quatre a cinc anys. Més detalls del programa:

Els coordinadors del màster són els professors Antonio García Belmar (UA) (belmar@ua.es), Alicia de Lara (UMH-IILP) (a.lara@umh.es) i Ignacio Suay Matallana (UV-IILP) (Ignacio.suay@uv.es).

El coordinador del programa de doctorat és el professor Enric Novella (UV-IILP). (Enric.novella@uv.es)

Programa Interuniversitario de Máster y Doctorado

Historia y Comunicación de la Ciencia

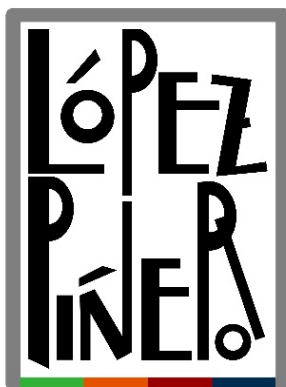

DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

Les activitats de l'IILP poden ser seguides mitjançant les pàgines següents:

- Nova pàgina web de l'institut interuniversitari: www.instinterlp.org
- Pàgina web de la seu de la Universitat Miguel Hernández: <http://iilp.edu.umh.es/>
- Pàgina web de la seu de la Universitat de València: <http://www.uv.es/ihmc>
- Facebook: <https://goo.gl/PKghuU>
- Twitter: <https://twitter.com/PalaudeCervero>
- Video: <https://goo.gl/ZgCsPB>
- Llista de difusió: difusio_ihmc@listes.uv.es. Per afegir el vostre email a la llista envieu un missatge a listserv@listes.uv.es amb el text “subscribe difusio_ihmc Nom_Cognoms”

INSTITUT
INTERUNIVERSITARI

IHMC²

BUTLLETÍ DE NOTÍCIES DE L'INSTITUT INTERUNIVERSITARI LÓPEZ PIÑERO